

ZAKON O STRANCIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca i nadležnost i poslovi organa državne uprave Republike Srbije u vezi sa ulaskom, kretanjem i boravkom stranaca na teritoriji Republike Srbije.

Primena zakona

Član 2.

Ovaj zakon se ne primenjuje na strance koji:

- 1) su podneli zahtev za dobijanje azila ili kojima je u Republici Srbiji dat azil, ako zakonom nije drugačije određeno;
- 2) po međunarodnom pravu uživaju privilegije i imunitete u delu koji je tim privilegijama i imunitetima isključen;
- 3) su stekli izbeglički status.

Na lica bez državljanstva primenjuju se odredbe Konvencije o pravnom položaju lica bez državljanstva, ako je to za njih povoljnije.

Značenje izraza

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) stranac je svako lice koje nema državljanstvo Republike Srbije;
- 2) nadležni organ je područna jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo), nadležna za poslove stranaca;
- 3) granična policija je organizaciona jedinica Ministarstva koja neposredno obavlja poslove granične kontrole i druge poslove zaštite državne granice;
- 4) ulazak u Republiku Srbiju je dolazak stranca na njenu teritoriju, koji je odobren od strane nadležnog državnog organa, prelaskom preko državne granice, odnosno graničnog prelaza na kome se obavlja granična kontrola. Zadržavanje stranaca u tranzitnom prostoru aerodroma ili sidrištu pristaništa i sidrištu luke preko kojih se odvija međunarodni saobraćaj ne smatra se, u smislu ovog zakona, ulaskom u Republiku Srbiju;
- 5) tranzit je prelazak preko teritorije Republike Srbije;
- 6) granična kontrola je kontrola lica i putnih isprava, kontrola prevoznog sredstva i kontrola stvari koja se vrši na području graničnog prelaza u vezi sa nameravanim prelaskom državne granice ili neposredno nakon što je izvršen prelazak državne granice i druga kontrola u skladu sa zakonom;
- 7) strana putna isprava je lični, porodični, zajednički, diplomatski ili službeni pasoš, pomorska knjižica i brodarska knjižica snabdevena vizom i druga

isprava priznata međunarodnim ugovorima kao putna isprava, na osnovu koje se može utvrditi identitet njenog nosioca, kojoj rok važenja nije istekao i koja je izdata u skladu sa propisima strane države, odnosno odgovarajućim aktom međunarodne organizacije;

- 8) putna isprava za strance je putna isprava za izbeglice, putna isprava za lica bez državljanstva i putni list za strance;
- 9) lična karta za strance je isprava o identitetu koja se izdaje stalno nastanjenom strancu, odnosno strancu na privremenom boravku koji nema važeću putnu ispravu;
- 10) prevoznik je fizičko ili pravno lice registrovano za javni prevoz putnika u vazdušnom, drumskom, vodnom ili železničkom saobraćaju;
- 11) prihvatilište za strance je objekat za smeštaj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u zemlju ili kojima je izrečeno proterivanje ili udaljenje iz zemlje, ali ih nije moguće tako udaljiti i kojima je, u skladu sa zakonom, određen boravak pod pojačanim policijskim nadzorom.

Ulazak i boravak stranaca

Član 4.

Stranac može da ulazi i boravi u Republici Srbiji, pod uslovima iz ovog zakona, sa važećom putnom ispravom u koju je uneta viza ili odobrenje boravka, ukoliko zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Ograničenje ili zabrana kretanja

Član 5.

Strancu će se ograničiti ili zabraniti kretanje i boravak na određenom prostoru u Republici Srbiji ako to zahtevaju razlozi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije i njenih građana, ili na osnovu međunarodnog ugovora.

Poštovanje zakona

Član 6.

Stranac je dužan, da se za vreme kretanja i boravka u Republici Srbiji, pridržava propisa i odluka državnih organa.

Primena zakona u postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranaca

Član 7.

U postupku odlučivanja o pravima i obavezama stranaca, primenjuju se odredbe zakona kojim je uređen opšti upravni postupak, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Na prijavu, odnosno odjavu prebivališta i promenu adrese stana, prijavu odnosno odjavu boravišta i promenu adrese stana stranca, primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje prebivalište i boravište građana Republike Srbije, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

II. ULAZAK I IZLAZAK STRANACA IZ REPUBLIKE SRBIJE

Granična kontrola

Član 8.

Stranac je dužan, da se prilikom ulaska i izlaska iz Republike Srbije, podvrgne graničnoj kontroli.

Granična kontrola stranaca vrši se u skladu sa posebnim zakonom a obuhvata i otkrivanje i sprečavanje nezakonitog ulaska u Republiku Srbiju, odbijanje ulaska pod uslovima iz člana 11. ovog zakona, odnosno izlaska sa teritorije Republike Srbije pod uslovima iz člana 13. stav 2. ovog zakona.

Ulazak i izlazak na osnovu zajedničke putne isprave

Član 9.

Stranac koji je upisan u putnu ispravu drugog lica, može ulaziti i izlaziti iz Republike Srbije, samo sa licem u čiju je putnu ispravu upisan.

Stranci koji imaju zajedničku putnu ispravu mogu da uđu i izađu iz Republike Srbije samo zajedno.

Stranci koji su upisani u zajedničku putnu ispravu moraju da imaju i ispravu sa fotografijom, na osnovu koje može da se utvrdi njihov identitet.

Vođa grupe mora da ima sopstvenu putnu ispravu.

Nezakonit ulazak u Republiku Srbiju

Član 10.

Nezakonitim ulaskom u Republiku Srbiju smatra se ulazak:

- 1) van mesta ili vremena određenog za prelazak državne granice;
- 2) izbegavanjem granične kontrole;
- 3) upotrebom tuđe, nevažeće, odnosno lažne putne ili druge isprave;
- 4) davanjem neistinitih podataka graničnoj policiji;
- 5) za vreme trajanja zaštitne mere udaljenja stranaca sa teritorije Republike Srbije, mere bezbednosti proterivanja stranca iz zemlje ili mere otkaza boravka.

Odbijanje ulaska

Član 11.

Ulazak u Republiku Srbiju, odbiće se strancu ako:

- 1) nema važeću putnu ispravu, ili vizu ukoliko je potrebna;
- 2) nema dovoljna sredstva za izdržavanje za vreme boravka u Republici Srbiji, za povratak u zemlju porekla ili tranzit u treću zemlju, ili mu na drugi način nije obezbeđeno izdržavanje za vreme boravka u Republici Srbiji;
- 3) je u tranzitu, a ne ispunjava uslove za ulazak u treću državu;
- 4) je na snazi zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja ili mu je otkazan boravak, odnosno druga mera priznata u unutrašnjem ili

međunarodnom pravu koja uključuje zabranu prelaska državne granice - za vreme dok ta mera odnosno otkaz boravka traje;

- 5) nema potvrdu o vakcinisanju ili drugi dokaz da nije oboleo, a dolazi sa područja zahvaćenog epidemijom zaraznih bolesti;
- 6) to zahtevaju razlozi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;
- 7) se u odgovarajućim evidencijama vodi kao međunarodni prestupnik;
- 8) postoji opravdana sumnja da boravak neće koristiti u nameravanu svrhu.

Odbijanje ulaska upisuje se u putnu ispravu stranca.

Bliže uslove iz stava 1. tač. 2), 5), 6) i 7) ovog člana propisuje Vlada.

Ulazak i boravak u Republici Srbiji bez vize

Član 12.

Međunarodnim ugovorom ili odlukom Vlade može se odrediti da državljani određenih zemalja mogu da ulaze u Republiku Srbiju bez vize, ukoliko ne postoje ostale smetnje iz člana 11. ovog zakona.

Vlada može da odluči da državljani određenih zemalja mogu da ulaze u Republiku Srbiju i sa važećom ličnom kartom, odnosno drugom ispravom na osnovu koje može da se utvrdi identitet i državljanstvo, ukoliko ne postoje smetnje iz člana 11. stav 1. tač. 2) do 8) ovog zakona.

Stranac kome za ulazak u Republiku Srbiju nije potrebna viza ili putna isprava može u njoj da boravi najviše 90 dana, u periodu od šest meseci računajući od dana prvog ulaska.

Izlazak

Član 13.

Stranac može slobodno da izađe iz Republike Srbije.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, granična policija će strancu privremeno zabraniti da izađe iz Republike Srbije ako:

- 1) poseduje tuđu, nevažeću, odnosno neispravnu putnu ili drugu ispravu;
- 2) ne poseduje vizu koja je potrebna za ulazak u drugu državu;
- 3) postoji opravdana sumnja da bi izlaskom iz Republike Srbije mogao da izbegne krivično, odnosno prekršajno gonjenje, izdržavanje kazne zatvora, izvršenje sudske naredbe, lišenje slobode ili izvršenje dospele imovinsko-pravne obaveze, po nalogu nadležnog organa.

Po prestanku razloga iz stava 2. ovog člana, strancu će se dopustiti da izađe iz Republike Srbije.

III. VIZE

Vize, nadležnost za izdavanje i konzularna saradnja

Član 14.

Viza je odobrenje za ulazak, boravak ili tranzit koje stranac pribavlja pre ulaska na teritoriju Republike Srbije.

Viza se izdaje strancu koji ima važeću putnu ispravu na rok koji je kraći od roka važenja te isprave.

Vizu izdaje diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike Srbije, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Pre izdavanja vize, diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike Srbije, dužno je da, kada je to predviđeno propisom iz stava 5. ovog člana, pribavi prethodnu saglasnost Ministarstva.

Ministar nadležan za spoljne poslove, uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove, donosi propis kojim bliže uređuje izgled i sadržinu zahteva za izdavanje vize, pribavljanje saglasnosti Ministarstva, kao i način izdavanja vize u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Republike Srbije.

Izuzetno, kada postoje ozbiljni humanitarni razlozi ili je to u interesu Republike Srbije, granična policija, uz saglasnost Ministarstva, može da izda tranzitnu vizu (vizu B) za jedan tranzit ili vizu za kraći boravak (vizu C) za jedan ulazak sa rokom važenja do 15 dana, ukoliko stranac nije imao priliku da vizu zatraži preko diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Srbije i ako podnese odgovarajuće dokaze o hitnosti putovanja za koje mu je potrebna ova viza.

Viza iz stava 6. ovog člana neće se izdati strancu kod koga postoje smetnje iz člana 11. ovog zakona.

Bliže uslove i način izdavanja vize iz stava 6. ovog člana propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Sa zemljama u kojima Republika Srbija nema diplomatsko ili konzularno predstavništvo, međunarodnim ugovorom se može odrediti uzajamno zastupanje u postupku izdavanja viza.

Vrste viza

Član 15.

Vrste viza su:

- 1) aerodromska tranzitna viza (viza A);
- 2) tranzitna viza (viza B);
- 3) viza za kraći boravak (viza C);
- 4) viza za privremeni boravak (viza D).

Izgled obrazaca, sadržinu i način unošenja u stranu putnu ispravu viza iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za spoljne poslove, uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove.

Aerodromska tranzitna viza (viza A)

Član 16.

Strancu koji za vreme međupristajanja na aerodromu u Republici Srbiji ne napušta međunarodni tranzitni prostor aerodroma ili vazduhoplov, nije potrebna viza.

Izuzetno, od odredbe stava 1. ovog člana, Vlada može odrediti kojim strancima na određenim putnim pravcima je potrebna aerodromska tranzitna viza, ako to zahtevaju razlozi iz člana 5. ovog zakona.

Strancu se, na njegov zahtev, može izdati aerodromska tranzitna viza, za jedan ili više prolazaka kroz međunarodni tranzitni prostor aerodroma, na osnovu koje stranac u tom prostoru može da boravi do 24 časa, prilikom jednog prolaska.

Tranzitna viza (viza B)

Član 17.

Tranzitna viza izdaje se strancu za jedno, dva ili više putovanja preko teritorije Republike Srbije.

Tranzitna viza izdaje se s rokom važenja do šest meseci, a vreme boravka za jedan tranzit ne može trajati duže od pet dana.

Tranzitna viza može se izdati strancu koji ima vizu za ulazak u državu u koju putuje ili preko čije teritorije nastavlja putovanje, ako međunarodnim ugovorom nije oslobođen obaveze posedovanja te vize.

Tranzitna viza se može izdati i grupi putnika koja je formirana pre nego što je doneta odluka o putovanju, koji zajedno prelaze preko teritorije Republike Srbije.

Viza iz stava 4. ovog člana, može se izdati grupi od najmanje pet, a najviše 50 lica, pri čemu je lice koje vodi grupu obavezno da poseduje posebnu vizu, ako je potrebna.

Viza za kraći boravak (viza C)

Član 18.

Viza za kraći boravak izdaje se za turistička, poslovna i druga putovanja za jedan, dva ili više ulazaka u Republiku Srbiju.

Neprekidni boravak, odnosno ukupno trajanje uzastopnih boravaka stranca s vizom za kraći boravak, ne može biti duži od 90 dana u vremenskom periodu od šest meseci, računajući od dana prvog ulaska.

Viza za kraći boravak sa više ulazaka, izdaje se sa rokom važenja do jedne godine, a osoblju stranog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, uz uslov reciprociteta, može se izdati i sa dužim rokom važenja.

Viza za kraći boravak, sa rokom važenja do 30 dana, može se izdati i grupi putnika od najmanje pet a najviše 50 lica koja je formirana pre nego što je doneta odluka o putovanju, ukoliko članovi te grupe zajedno ulaze na teritoriju Republike Srbije, borave na njoj i napuštaju je u grupi, pri čemu je lice koje vodi grupu obavezno da poseduje posebnu vizu, ako je potrebna.

Viza za privremeni boravak (viza D)

Član 19.

Viza za privremeni boravak je odobrenje za ulazak i privremeni boravak stranca u Republici Srbiji.

Viza za privremeni boravak izdaje se u svrhu, pod uslovima i u trajanju koji su ovim zakonom propisani za odobrenje privremenog boravka.

Stranac koji namerava da boravi u Republici Srbiji duže od 90 dana, dužan je da pribavi vizu iz stava 1. ovog člana ili da tokom boravka u Republici Srbiji od nadležnog organa pribavi odobrenje za privremeni boravak.

Produženje roka važenja vize

Član 20.

Rok važenja vize se ne može produžavati.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, rok važenja vize se može produžiti ako to nalažu humanitarni, profesionalni ili lični razlozi i viša sila.

Bliže uslove, obrazac zahteva i način produžavanja roka važenja vize u slučajevima iz stava 2. ovog člana propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Zahtev za produženje roka važenja vize podnosi se nadležnom organu po mestu boravišta stranca.

Odbijanje zahteva za izdavanje vize i poništavanje vize

Član 21.

Organ nadležan za izdavanje vize neće izdati vizu, ako:

- 1) rok važenja strane putne isprave ističe za manje od devedeset dana;
- 2) postoji neka od smetnji iz člana 11. ovog zakona;
- 3) se stranac lično ne odazove na poziv diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Srbije.

Izuzetno, od odredaba stava 1. ovog člana, viza se može izdati iz humanitarnih razloga, ako je to u interesu Republike Srbije, ili ako to nalažu međunarodno prihvaćene obaveze.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo može da odredi da se strancu omogući ulazak samo na određenom graničnom prelazu.

Organ nadležan za izdavanje vize ili granična policija poništiće već izdatu vizu ako naknadno utvrdi da postoji neka od smetnji iz člana 11. ovog zakona.

Protiv odluke o odbijanju zahteva za izdavanje vize, odnosno poništavanju vize, žalba nije dozvoljena.

Odluka iz stava 5. ovog člana ne mora da bude obrazložena.

Obaveze prevoznika

Član 22.

Prevoznik može na granični prelaz dovesti stranca samo ako ne postoje smetnje iz člana 11. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Prevoznik je dužan da bez odlaganja o svom trošku odveze stranca ili ako prevoz nije odmah moguć, snosi troškove boravka i prinudnog udaljenja stranca kod koga postoje smetnje iz člana 11. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Odredbe stava 2. ovog člana odnose se i na prevoznika koji je dovezao stranca u međunarodni tranzitni prostor aerodroma, ako je drugi prevoznik odbio da preveze stranca u državu odredišta ili ako je strancu zabranjen ulazak u državu odredišta.

Organizator turističkog ili poslovnog putovanja, dužan je da nadoknadi troškove iz stava 2. ovog člana, ukoliko se ovi troškovi ne mogu nadoknaditi od stranca, a do njegovog nezakonitog boravka je došlo zbog propusta organizatora putovanja.

Obaveze davaoca garancije

Član 23.

Pravno ili fizičko lice koje je pružilo strancu garanciju kojom se obavezalo da će snositi njegove troškove boravka i prinudnog udaljenja ukoliko se oni ne mogu naplatiti od samog stranca, dužno je da overenu kopiju garancije dostavi nadležnom organu po mestu boravišta stranca.

IV. BORAVAK STRANACA

Vrste boravka

Član 24.

Boravak stranca, u smislu ovog zakona je:

- 1) boravak do 90 dana;
- 2) privremeni boravak;
- 3) stalno nastanjenje.

Boravak do 90 dana

Član 25.

Boravkom do 90 dana smatra se boravak stranca bez vize ili na osnovu vize, ukoliko ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Svrha privremenog boravka

Član 26.

Privremeni boravak može da se odobri strancu koji namerava da boravi u Republici Srbiji duže od 90 dana zbog:

- 1) rada, zapošljavanja, obavljanja privredne ili druge profesionalne delatnosti;
- 2) školovanja, studiranja ili specijalizacije, naučno-istraživačkog rada, praktične obuke, učestvovanja u programima međunarodne razmene učenika ili studenata, odnosno drugim naučno-obrazovnim aktivnostima;
- 3) spajanja porodice;
- 4) drugih opravdanih razloga u skladu sa zakonom ili međunarodnim ugovorom.

Stranac kome je odobren privremeni boravak iz razloga utvrđenih u stavu 1. ovog člana, dužan je da boravi u Republici Srbiji u skladu sa svrhom zbog koje mu je boravak odobren.

Podnošenje zahteva za privremeni boravak i nadležnost

Član 27.

Stranac koji već boravi u Republici Srbiji po drugom osnovu zahtev za privremeni boravak podnosi nadležnom organu.

Uz zahtev za privremeni boravak stranac je dužan da priloži važeću stranu putnu ispravu, kao i druge dokaze o opravdanosti razloga zbog kojih traži da mu se odobri privremeni boravak.

Podnositelj zahteva iz stava 1. ovog člana, ne može menjati razlog boravka za vreme trajanja postupka.

Zahtev za produženje privremenog boravka, stranac podnosi nadležnom organu, najkasnije 30 dana, pre isteka roka važenja privremenog boravka.

O zahtevu iz st. 1. i 4. ovog člana, odlučuje nadležni organ, uz prethodnu saglasnost državnog organa u čijoj je nadležnosti provera navoda o opravdanosti zahteva za privremeni boravak koji je dužan da se u roku od 15 dana izjasni o zahtevu za izdavanje saglasnosti.

Uslovi za izdavanje odobrenja

Član 28.

Strancu se može odobriti privremeni boravak ako uz zahtev priloži dokaz:

- 1) da ima dovoljna sredstva za izdržavanje;
- 2) da je zdravstveno osiguran;
- 3) o opravdanosti zahteva za privremeni boravak u skladu sa svrhom privremenog boravka iz člana 26. stav 1. ovog zakona.

Ispunjenost uslova iz stava 1. tačka 2) ovog člana bliže se uređuje propisom ministra nadležnog za unutrašnje poslove, uz saglasnost ministra nadležnog za zdravlje.

Strancu se neće odobriti privremeni boravak ako postoje smetnje iz člana 11. stav 1. ovog zakona.

Izuzetno od odredaba iz st. 1. i 3. ovog člana, ako je to u interesu vođenja krivičnog postupka za krivično delo trgovine ljudima, strancu koji je žrtva tog krivičnog dela, odobriće se privremeni boravak u Republici Srbiji, osim kada postoje smetnje iz člana 11. stav 1. tač. 6) i 8) ovog zakona.

Za vreme privremenog boravka u Republici Srbiji, strancu iz stava 5. ovog člana koji nema dovoljna sredstva za izdržavanje, obezbediće se odgovarajući smeštaj, ishrana i osnovni životni uslovi.

Trajanje privremenog boravka

Član 29.

Privremeni boravak može da se odobri u trajanju do jedne godine i može da se produži na isti period, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Osoblju stranog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, uz uslov reciprociteta, privremeni boravak može da se odobri i u trajanju dužem od jedne godine.

Strancu iz člana 28. stav 5. ovog zakona privremeni boravak će se odobriti u trajanju koje je neophodno za njegovo učešće u krivičnom postupku.

Odobrenje privremenog boravka unosi se u putnu ispravu stranca. Rok važenja putne isprave mora biti najmanje šest meseci duži od roka na koji se izdaje odobrenje.

Izuzetno, strancu koji nema važeću putnu ispravu privremeni boravak se odobrava i produžava rešenjem.

Izgled, sadržinu i način unošenja odobrenja privremenog boravka u stranu putnu ispravu propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Privremeni boravak radi rada, zapošljavanja ili obavljanja druge delatnosti

Član 30.

Privremeni boravak radi rada, zapošljavanja, obavljanja privredne ili druge profesionalne delatnosti, može da se odobri strancu:

- 1) kome je odobreno pravo na rad, ili mu je privremeni boravak prethodni uslov za odobravanje tog prava, u skladu sa propisima kojima je uređen rad stranaca u Republici Srbiji;
- 2) koji namerava da boravi u Republici Srbiji duže od 90 dana, ako ispunjava druge uslove propisane ovim zakonom, a nije mu potrebna radna dozvola u smislu propisa kojima je uređen rad stranaca u Republici Srbiji.

Privremeni boravak iz stava 1. ovog člana, odobrava se strancu do isteka odobrenog radnog angažovanja u Republici Srbiji, odnosno u trajanju iz člana 29. stav 1. ovog zakona.

Privremeni boravak radi školovanja i studiranja

Član 31.

Uz zahtev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak radi školovanja, studiranja ili specijalizacije, naučno-istraživačkog rada, praktične obuke, učestvovanja u programima međunarodne razmene učenika ili studenata, odnosno drugim naučno-obrazovnim aktivnostima, stranac je dužan da podnese dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 28. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Ispunjenost uslova iz člana 28. stav 1. tačka 3) ovog zakona u vezi sa stavom 1. ovog člana, bliže se uređuje propisom ministra nadležnog za unutrašnje poslove, uz saglasnost ministra nadležnog za prosvetu i ministra nadležnog za nauku.

Privremeni boravak iz stava 1. ovog člana, može se produžavati najduže do dve godine po isteku roka propisanog za trajanje školovanja, studiranja, specijalizacije ili praktične obuke.

Privremeni boravak radi spajanja porodice

Član 32.

Zahtev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak radi spajanja porodice, podnosi stranac - član uže porodice državljanina Republike Srbije ili stranca kome je odobren stalni ili privremeni boravak.

Užom porodicom, u smislu ovog zakona, smatraju se: supružnici, njihova maloletna deca rođena u braku ili van braka, maloletna usvojena deca ili maloletna pastorčad.

Izuzetno, članom uže porodice može se smatrati i drugi rođak, ako postoje naročito važni lični ili humanitarni razlozi za spajanje porodice u Republici Srbiji.

Ispunjenost uslova iz st. 1. i 3. ovog člana bliže se uređuje propisom ministra nadležnog za unutrašnje poslove, uz saglasnost ministra nadležnog za socijalnu politiku.

Produženje privremenog boravka

Član 33.

Strancu, članu uže porodice državljanina Republike Srbije, može se produžiti privremeni boravak na vreme do tri godine ili do ispunjenja uslova za izdavanje odobrenja za stalno nastanjenje.

Strancu, članu uže porodice državljanina Republike Srbije, privremeni boravak se može produžiti i u slučaju kad je taj državljanin Republike Srbije umro, kao i u slučaju prestanka braka sa državljaninom Republike Srbije koji je u Republici Srbiji trajao najmanje tri godine.

Privremeni boravak maloletnog stranca rođenog na teritoriji Republike Srbije

Član 34.

Maloletnom strancu rođenom na teritoriji Republike Srbije, privremeni boravak se produžava na vreme koje je određeno za privremeni boravak jednog od roditelja ili staratelja deteta.

Otkaz boravka i zabrana ulaska u Republiku Srbiju

Član 35.

Strancu u Republici Srbiji, kome je odobren boravak do 90 dana i strancu kome je odobren privremeni boravak u Republici Srbiji, nadležni organ, otkazaće boravak ako nastupi neka od smetnji iz člana 11. ovog zakona, ili se za nju naknadno sazna.

Prilikom otkaza boravka nadležni organ će odrediti rok, koji ne može biti duži od 30 dana, u kome je stranac dužan da napusti Republiku Srbiju i vreme za koje je strancu zabranjen ulazak u Republiku Srbiju.

Otkaz boravka i zabrana ulaska upisuje se u stranu putnu ispravu na način koji propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Prestanak boravka

Član 36.

Strancu prestaje boravak:

- 1) istekom roka na koji je boravak odobren;
- 2) otkazom boravka;
- 3) ako mu je izrečena zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja.

Stalno nastanjenje

Član 37.

Stalno nastanjenje može da se odobri strancu:

- 1) koji je do dana podnošenja zahteva za stalno nastanjenje u Republici Srbiji boravio neprekidno duže od pet godina na osnovu odobrenja za privremeni boravak;

- 2) koji je najmanje tri godine u braku sa državljaninom Republike Srbije, ili strancem koji ima stalno nastanjenje;
- 3) maloletniku na privremenom boravku u Republici Srbiji ako je jedan od roditelja državljanin Republike Srbije ili stranac koji ima odobreno stalno nastanjenje, uz saglasnost drugog roditelja;
- 4) koji je poreklom sa teritorije Republike Srbije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, stalno nastanjenje se može odobriti i drugom strancu koji ima odobren privremeni boravak, ako to nalažu razlozi humanosti ili to predstavlja interes za Republiku Srbiju.

Strancu kome je privremeni boravak u Republici Srbiji odobren u svrhe iz čl. 30. i 31. ovog zakona, u vreme potrebno za odobrenje stalnog nastanjenja iz stava 1. tačka 1) ovog člana računa se polovina vremena provedenog u Republici Srbiji.

Neprekidnim boravkom, u smislu stava 1. tačka 1) ovog člana, smatra se i boravak sa višekratnim odsustvom iz Republike Srbije do deset meseci ili jednokratnim odsustvom do šest meseci, u periodu od pet godina.

Brak, u smislu stava 1. tačka 2) ovog člana, je bračna zajednica života na teritoriji Republike Srbije.

Roditeljem, u smislu stava 1. tačka 3) ovog člana smatra se i svako lice koje je zakonom izjednačeno sa roditeljem.

Vreme koje je stranac koji ima odobren privremeni boravak proveo na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u vreme koje je potrebno za odobravanje stalnog nastanjenja.

Stranac kome je odobreno stalno nastanjenje izjednačen je u pravima i obavezama sa državljanima Republike Srbije, osim u pogledu onih prava i obaveza od kojih je, na osnovu Ustava i zakona, izuzet.

Bliže uslove za odobravanje stalnog nastanjenja propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Nadležnost

Član 38.

O zahtevu za stalno nastanjenje odlučuje Ministarstvo.

O žalbi protiv rešenja kojim se odbija zahtev za stalno nastanjenje odlučuje Vlada.

Odobrenje za stalno nastanjenje unosi se u putnu ispravu stranca, ako je ima, odnosno u ličnu kartu za stranca.

Izgled, sadržinu i način unošenja odobrenja za stalno nastanjenje u stranu putnu ispravu, odnosno u ličnu kartu za stranca, propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Odbijanje zahteva

Član 39.

Stalno nastanjenje neće se odobriti strancu:

- 1) koji ne ispunjava uslove iz člana 37. ovog zakona;
- 2) koji je osuđen za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti ili ako je za takvo krivično delo pokrenut postupak;

- 3) koji nema sredstva za izdržavanje;
- 4) koji nema zdravstveno osiguranje;
- 5) koji nema mesto stanovanja;
- 6) ako to zahtevaju razlozi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije i njenih građana.

Strancu kome stalno nastanjenje nije odobreno zbog razloga iz stava 1. tač. 3) do 6) ovog člana, istovremeno će se otkazati i privremeni boravak.

Otkazivanje stalnog nastanjenja

Član 40.

Strancu kome je odobreno stalno nastanjenje u Republici Srbiji otkazaće se boravak ako:

- 1) nastanu okolnosti iz člana 39. stav 1. tač. 3) do 5) ovog zakona;
- 2) je pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest meseci za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, nakon što kaznu izdrži;
- 3) mu je izrečena zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja;
- 4) to zahtevaju razlozi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije i njenih građana;
- 5) je dao lažne podatke o svom identitetu ili prikrio okolnosti koje su od značaja za izdavanje odobrenja.

Na otkazivanje boravka shodno se primenjuju odredbe člana 35. st. 2. i 3. ovog zakona.

Izuzetno, iz humanitarnih razloga, strancu iz stava 1. ovog člana, rok u kome je dužan da napusti Republiku Srbiju, može se produžiti do šest meseci.

Prestanak prava na stalno nastanjenje

Član 41.

Strancu prestaje pravo na stalno nastanjenje ako:

- 1) se utvrdi da se iselio iz Republike Srbije ili da je neprekidno boravio u inostranstvu duže od jedne godine, a o tome nije obavestio nadležni organ;
- 2) mu je otkazan boravak;
- 3) se odrekao od prava na stalno nastanjenje.

Obrazac izjave o odricanju od prava na stalno nastanjenje propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

V. NEZAKONITI BORAVAK

Dužnost stranca da napusti Republiku Srbiju zbog nezakonitog boravka

Član 42.

Nezakonitim boravkom u Republici Srbiji, smatra se, boravak na njenoj teritoriji bez vize, odobrenja boravka ili drugog zakonskog osnova.

Stranac koji nezakonito boravi u Republici Srbiji, mora napustiti njenu teritoriju odmah ili u roku koji mu je određen.

Smatra se, da je stranac napustio Republiku Srbiju, ulaskom u drugu državu u koju mu je ulazak odobren.

Stranac, koji je blagovremeno podneo zahtev za produženje privremenog boravka za stalno nastanjenje ili za azil, može ostati u Republici Srbiji do donošenja pravosnažnog rešenja po tom zahtevu.

Rok za napuštanje Republike Srbije

Član 43.

Nadležni organ će rešenjem odrediti rok u kome je stranac koji nezakonito boravi u Republici Srbiji dužan da napusti njenu teritoriju, a po potrebi može mu se odrediti i mesto prelaska državne granice uz obavezu prijavljivanja policijskom službeniku na graničnom prelazu.

Žalba protiv rešenja iz stava 1. ovog člana, ne odlaže izvršenje rešenja.

Prilikom određivanja roka iz stava 1. ovog člana, nadležni organ će uzeti u obzir vreme u kome stranac može da napusti teritoriju Republike Srbije, ali taj rok ne može biti duži od 30 dana od dana donošenja rešenja.

Strancu koji iz opravdanih razloga nije napustio Republiku Srbiju u roku koji mu je određen, nadležni organ može da odredi novi rok.

Strancu kome je izrečena zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja i strancu koga treba vratiti na osnovu međunarodnog ugovora, produžice se rok za napuštanje države samo ako za to postoje opravdani razlozi.

Izvršenje zaštitne mere udaljenja

Član 44.

Prilikom izricanja zaštitne mere udaljenja stranca sa teritorije Republike Srbije, shodno će se primenjivati odredbe člana 35. stav 2. ovog zakona.

Obaveza obaveštavanja o nezakonitom boravku stranca

Član 45.

Državni organi, pravna i fizička lica su dužni, da bez odlaganja obaveste nadležni organ, o strancu koji nezakonito boravi ili za koga postoje uslovi za otkaz boravka u Republici Srbiji.

Organ koji je pokrenuo prekršajni ili krivični postupak protiv stranca, dužan je da o činjenici nezakonitog boravka stranca, bez odlaganja obavesti nadležni organ.

VI. PRINUDNO UDALJENJE

Rok za prinudno udaljenje

Član 46.

Nadležni organ će prinudno udaljiti stranca koji nezakonito boravi u Republici Srbiji ili ne napusti Republiku Srbiju u roku koji mu je određen.

Stranac kome je izrečena zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja i stranac koga treba vratiti na osnovu međunarodnog ugovora odmah će se prinudno udaljiti.

Zabrana prinudnog udaljenja

Član 47.

Stranac ne sme biti prinudno udaljen na teritoriju gde mu pretili progon zbog njegove rase, pola, vere, nacionalne pripadnosti, državljanstva, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja.

Odredba stava 1. ovog člana neće se primenjivati na stranca za koga se osnovano može smatrati da ugrožava bezbednost Republike Srbije ili koje je pravosnažnom presudom osuđeno za teško krivično delo, zbog čega predstavlja opasnost za javni poredak.

Nezavisno od odredbi stava 2. ovog člana stranac ne sme biti prinudno udaljen na teritoriju na kojoj postoji rizik da će biti podvrgnut mučenju, nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Zadržavanje stranca

Član 48.

Izuzetno, ako to nalažu razlozi obezbeđenja prinudnog udaljenja, stranac se može zadržati u prostorijama nadležnog organa, ali ne duže od 24 časa.

Na zadržavanje stranca primenjuju se odredbe Zakona o policiji.

Određivanje boravka u Prihvatištu

Član 49.

Strancu koga nije moguće odmah prinudno udaljiti i strancu kome nije utvrđen identitet ili ne poseduje putnu ispravu, kao i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, nadležni organ će rešenjem odrediti boravak u Prihvatištu za strance Ministarstva (u daljem tekstu: Prihvatište) pod pojačanim policijskim nadzorom.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, strancu koji ima zdravstvene ili druge posebne potrebe, obezbediće se drugi odgovarajući smeštaj.

O žalbi na rešenje kojim je određena, odnosno produžena mera iz stava 1. ovog člana, odlučuje nadležni okružni sud.

Na postupak odlučivanja po žalbi iz stava 3. ovog člana shodno se primenjuje odredba člana 53. Zakona o policiji ("Službeni glasnik RS", broj 101/05).

Žalba na odluku o određivanju boravka u Prihvatištu ne odlaže njeno izvršenje.

Trajanje boravka u Prihvatištu

Član 50.

Boravak u Prihvatištu traje do prinudnog udaljenja stranca. Vreme boravka u Prihvatištu ne može biti duže od 90 dana.

Posle isteka roka iz stava 1. ovog člana, strancu se može produžiti boravak u Prihvatištu ako:

- 1) mu nije utvrđen identitet;

- 2) namerno ometa prinudno udaljenje;
- 3) je tokom postupka prinudnog udaljenja podneo zahtev za azil u cilju izbegavanja prinudnog udaljenja.

Ukupno vreme boravka u Prihvatištu ne može biti duže od 180 dana.

Stranac kome je utvrđen identitet otpustiće se iz Prihvatišta, ako se opravdano očekuje da neće moći prinudno da se udalji.

Vreme koje je stranac proveo izvan Prihvatišta, na izdržavanju kazne zatvora ili u pritvoru, ne uračunava se u vreme boravka u Prihvatištu, izuzev u slučaju iz člana 48. stav 1. ovog zakona.

Kučni red i pravila boravka u Prihvatištu

Član 51.

Stranac je dužan da se pridržava kućnog reda i pravila boravka u Prihvatištu, koje ne sme da napusti bez odobrenja.

Kučni red i pravila boravka u Prihvatištu propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Smeštaj maloletnog stranca u Prihvatište

Član 52.

Maloletni stranac, smešta se u Prihvatište zajedno sa roditeljem, odnosno drugim zakonskim zastupnikom, osim ako nadležni organ starateljstva proceni da je za njega povoljniji drugi smeštaj.

Maloletni stranac ne sme da se vrati u zemlju porekla ili u treću državu koja je spremna da ga prihvati, dok mu se ne obezbedi odgovarajući prijem.

Prestanak smeštaja u Prihvatištu

Član 53.

Smeštaj u Prihvatištu prestaje:

- 1) odlaskom stranca iz Republike Srbije;
- 2) istekom vremena na koje je boravak određen;
- 3) ukidanjem odluke o određivanju, odnosno produženju boravka u Prihvatištu;
- 4) kad stranac stekne pravo na azil;
- 5) otpustom iz Prihvatišta na osnovu člana 50. stav 4. ovog zakona.

Obavezni boravak u određenom mestu

Član 54.

Strancu kome je poznat identitet i koji ima obezbeđen smeštaj i sredstva za izdržavanje, a ne može odmah prinudno da se udalji, nadležni organ može rešenjem da odredi meru obaveznog boravka u određenom mestu (u daljem tekstu: obavezni boravak).

Stranac kome je određen obavezni boravak, dužan je da boravi na određenoj adresi i da se redovno javlja najbližem nadležnom organu.

Kad za to postoje opravdani razlozi stranac može privremeno da napusti mesto obaveznog boravka, samo uz rešenje nadležnog organa kojim mu se to odobrava.

Obavezni boravak može trajati najduže 180 dana.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana, kao i protiv rešenja iz stava 3. ovog člana kojim mu se uskraćuje odobrenje, stranac može preko nadležnog organa da izjavi žalbu Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rešenja. Žalba ne odlaže izvršenje.

Obavezni boravak se unosi u putnu ispravu stranca. Strancu koji nema putnu ispravu izdaje se privremena lična karta.

Način unošenja obaveznog boravka u putnu ispravu i izgled obrasca privremene lične karte propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Strancu koji u nameri onemogućavanja ili ometanja prinudnog udaljenja postupa suprotno obavezama iz st. 2. i 3. ovog člana, nadležni organ će odrediti boravak u Prihvatištu u skladu sa članom 49. ovog zakona.

Prestanak obaveznog boravka

Član 55.

Obavezni boravak prestaje:

- 1) odlaskom stranca iz Republike Srbije;
- 2) istekom vremena na koje je određen;
- 3) poništenjem rešenja u žalbenom postupku;
- 4) poništenjem rešenja od strane nadležnog organa ako su prestali razlozi zbog kojih je obavezni boravak određen;
- 5) u slučaju iz člana 50. stav 4. ovog zakona.

Troškovi sprovođenja stranca

Član 56.

Troškovi sprovođenja do diplomatskog ili konzularnog predstavništva, ili do Prihvatišta, odnosno do državne granice, padaju na teret stranca koji se sprovodi.

Ukoliko stranac nema sredstava za izdržavanje, poslodavac koji je zaposlio stranca bez odgovarajućeg odobrenja i lice koje se obavezalo da će snositi troškove njegovog boravka u Republici Srbiji, troškove iz stava 1. ovog člana snose solidarno.

Troškovi koje nije moguće naplatiti na način iz st. 1. i 2. ovog člana, padaju na teret budžeta Republike Srbije.

Privremeno oduzimanje isprava i putnih karata

Član 57.

Radi obezbeđenja izvršenja zaštitne mere prinudnog udaljenja, strancu se mogu privremeno oduzeti putne i druge isprave i putne karte.

O oduzetim ispravama i kartama iz stava 1. ovog člana izdaje se potvrda.

Postupanje prema licima sa posebnim potrebama

Član 58.

Tokom celog postupka prinudnog udaljenja nadležni organ će voditi računa o specifičnoj situaciji stranca koji spada u kategoriju lica sa posebnim potrebama kao što su: maloletnici, lica potpuno ili delimično lišena poslovne sposobnosti, deca odvojena od roditelja ili staratelja, osobe sa invaliditetom, stare osobe, trudnice, samohrani roditelji sa maloletnom decom i lica koja su bila izložena mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

Prilikom preduzimanja službenih radnji prema strancima iz stava 1. ovog člana, nadležni organ je dužan da postupa u skladu sa propisima kojima je uređen položaj lica sa posebnim potrebama i međunarodnim ugovorima.

VII. PUTNE ISPRAVE ZA STRANCE

Vrste putnih isprava za strance

Član 59.

Putne isprave za strance, u smislu ovog zakona, su putna isprava za izbeglice, putna isprava za lica bez državljanstva i putni list za stranca.

Putna isprava za izbeglice izdaje se u skladu sa posebnim zakonom i međunarodnim ugovorom.

Putna isprava za lica bez državljanstva

Član 60.

Putnu ispravu za lica bez državljanstva izdaje nadležni organ prema mestu prebivališta, odnosno boravišta lica bez državljanstva, u skladu sa međunarodnim ugovorom.

Putna isprava za lica bez državljanstva izdaje se sa rokom važnosti do dve godine.

Putni list za stranca

Član 61.

Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema važeću putnu ispravu ako:

- 1) mu je prestalo državljanstvo Republike Srbije za odlazak u inostranstvo;
- 2) je izgubio stranu putnu ispravu ili je na drugi način ostao bez nje, a država čiji je državljanin nema svoje diplomatsko ili konzularno predstavništvo u Republici Srbiji, niti njene interese zastupa druga država - za odlazak u inostranstvo;
- 3) je u inostranstvu izgubio putnu ispravu za stranca koju je izdalo diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike Srbije, nadležni organ ili organ nadležan po posebnom zakonu - za povratak u Republiku Srbiju.

Putni list za stranca može da se izda i drugom strancu ako za to postoje opravdani razlozi.

Nadležnost za izdavanje i propisivanje obrasca putnog lista za stranca

Član 62.

Putni list za stranca izdaje:

- 1) u slučajevima iz člana 61. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona - nadležni organ;
- 2) u slučaju iz člana 61. stav 1. tačka 3) ovog zakona - diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike Srbije uz prethodnu saglasnost Ministarstva;
- 3) u slučajevima iz člana 61. stav 2. ovog zakona - nadležni organ ili diplomatsko-konzularno predstavništvo Republike Srbije uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Izgled obrasca i sadržinu putnog lista za stranca propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Odbijanje zahteva za izdavanje i oduzimanje putne isprave za strance

Član 63.

Strancu se neće izdati putna isprava za strance, odnosno privremeno će mu se oduzeti već izdata putna isprava:

- 1) ako se protiv njega vodi krivični, odnosno prekršajni postupak, osim kad postoji saglasnost organa koji vodi postupak;
- 2) ako je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži, odnosno ne plati novčanu kaznu;
- 3) ako nije izmirio svoju dospelu imovinskopравnu obavezu za koju postoji pravosnažno rešenje, na zahtev nadležnog suda;
- 4) ako to zahtevaju razlozi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije;
- 5) ako to nalažu međunarodne obaveze Republike Srbije.

O privremenom oduzimanju putne isprave za stranca izdaje se potvrda.

Nadležni organ će privremeno oduzetu putnu ispravu za stranca vratiti strancu kad prestanu razlozi iz stava 1. ovog člana.

VIII. ISPRAVE ZA DOKAZIVANJE IDENTITETA

Vrste isprava za dokazivanje identiteta

Član 64.

Stranac u Republici Srbiji dokazuje svoj identitet stranom putnom ispravom, ličnom kartom za stranca, posebnom ličnom kartom i drugom javnom ispravom koja sadrži fotografiju.

Korišćenje isprave za dokazivanje identiteta

Član 65.

Stranac je dužan, da na zahtev policijskog službenika pokaže ispravu o identitetu.

Stranac ne sme ispravu o svom identitetu davati na poslugu drugom licu, niti se sme služiti nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom.

Izdavanje lične karte za stranca

Član 66.

Lična karta za stranca izdaje se strancu kome je odobreno stalno nastanjenje, odnosno strancu kome je odobren privremeni boravak, a nema važeću putnu ispravu.

Lična karta za stranca, izdaće se i strancu kome je odobren privremeni boravak, koji ima važeću putnu ispravu, na njegov zahtev ili zahtev diplomatskog ili konzularnog predstavništva države čiji je državljanin.

Strancu koji je član diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane države ili član druge misije koja ima diplomatski status, izdaje se posebna lična karta.

Izgled obrasca, sadržinu i način izdavanja lične karte iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove, a izgled obrasca, sadržinu i način izdavanja posebne lične karte iz stava 3. ovog člana propisuje ministar nadležan za spoljne poslove.

Izgled i sadržaj lične karte za stranca i posebne lične karte

Član 67.

Lična karta za stranca i posebna lična karta sadrži sledeće podatke o strancu: fotografiju, svojeručni potpis, ime i prezime, dan, mesec i godinu rođenja, mesto i državu rođenja, državljanstvo, prebivalište, adresu stana i svojstvo u kome stranac boravi u Republici Srbiji.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove donosi propis kojim bliže uređuje izgled obrasca, sadržinu i način izdavanja lične karte za stranca iz člana 66. st. 1. i 2. ovog zakona, a ministar nadležan za spoljne poslove propis kojim bliže uređuje izgled obrasca, sadržinu i način izdavanja posebne lične karte iz člana 66. stav 3. ovog zakona.

Podnošenje zahteva za izdavanje

Član 68.

Stranac iz člana 66. stav 1. ovog zakona, koji je navršio 16 godina života, dužan je da u roku od 30 dana od dana dolaska u mesto prebivališta, odnosno boravka, ili u roku od 15 dana po navršenoj 16. godini života, podnese zahtev za izdavanje lične karte za stranca.

Na zahtev roditelja, lična karta za strance može da se izda i maloletnom strancu iz člana 66. st. 1. i 2. ovog zakona, koji je navršio deset godina života.

Nadležnost

Član 69.

Ličnu kartu za strance iz člana 66. st. 1. i 2. ovog zakona, izdaje nadležni organ.

Posebnu ličnu kartu za strance iz člana 66. stav 3. ovog zakona, izdaje ministarstvo nadležno za spoljne poslove.

Rok važenja

Član 70.

Lična karta za stranca kome je odobreno stalno nastanjenje, izdaje se sa rokom važenja od pet godina.

Lična karta za stranca kome je odobren privremeni boravak, izdaje se na rok na koji mu je odobren privremeni boravak.

Maloletnom strancu kome je odobreno stalno nastanjenje lična karta za stranca izdaje se sa rokom važenja od dve godine.

Zamena lične karte za stranca

Član 71.

Lična karta za stranca će se zameniti, ako je oštećena, dotrajala, ako fotografija više ne odgovara izgledu stranca ili kada iz drugih razloga ne može da služi svojoj nameni.

Stranac je dužan, da u roku od osam dana od dana nastupanja razloga iz stava 1. ovog člana, podnese nadležnom organu zahtev za zamenu lične karte za stranca.

Obaveza vraćanja lične karte za stranca

Član 72.

Stranac je dužan da nadležnom organu vrati ličnu kartu za stranca:

- 1) ako je stekao državljanstvo Republike Srbije;
- 2) ako se iseljava iz Republike Srbije;
- 3) ako mu je otkazan boravak ili stalno nastanjenje.

Nestanak ili gubitak isprave za dokazivanje identiteta

Član 73.

Stranac je dužan da o nestanku ili gubitku isprave za dokazivanje identiteta koju je izdao organ u Republici Srbiji, bez odlaganja obavesti nadležni organ ili najbliže diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike Srbije.

Organi iz stava 1. ovog člana dužni su da strancu izdaju potvrdu o nestanku ili gubitku isprave za dokazivanje identiteta.

Gubitak ili nestanak isprave za dokazivanje identiteta oglašava se u „Službenom glasniku Republike Srbije”, o trošku stranca.

Nadležni organ je dužan da strancu umesto nestale ili izgubljene isprave iz stava 1. ovog člana, izda novu ispravu.

IX. BORAVIŠTE I PREBIVALIŠTE STRANCA I PRIKUPLJANJE LIČNIH PODATAKA

Pojam prebivališta i boravišta

Član 74.

Boravište je, u smislu ovog zakona, mesto u kome stranac kome je odobren boravak u Republici Srbiji, ima nameru da boravi duže od 24 časa.

Prebivalište je, u smislu ovog zakona, mesto u kome stranac kome je odobreno stalno nastanjenje ima nameru trajno da živi na određenoj adresi.

Prijavljivanje boravišta, prebivališta i promene adrese stana i odjava prebivališta

Član 75.

Pravna i fizička lica koja pružaju usluge smeštaja strancima uz naknadu, kao i lica kod kojih stranci dolaze u posetu, dužna su da nadležnom organu prijave boravak stranaca, u roku od 24 časa od časa pružanja usluge smeštaja strancu, odnosno od časa dolaska stranca u posetu.

Stranac koji ne koristi smeštaj iz stava 1. ovog člana dužan je da nadležnom organu prijavi boravak i promenu adrese stana u roku od 24 časa od dolaska u mesto boravišta, odnosno od dana promene adrese stana u boravištu.

Stranac kome je odobreno stalno nastanjenje dužan je da prijavi prebivalište i promenu adrese stana u prebivalištu u roku od osam dana od dana dolaska u prebivalište, odnosno od dana promene adrese stana.

Ministar nadležan za spoljne poslove može, u sporazumu sa ministrom nadležnim za unutrašnje poslove propisati da određeni stranci nisu dužni da prijavljuju svoj boravak u Republici Srbiji.

Prijavljivanje boravka stranaca može se vršiti i elektronskom poštom.

Stranac je dužan da odjavi prebivalište pre dana napuštanja prebivališta.

Način prijavljivanja boravišta, prebivališta i promene adrese stana i odjave prebivališta stranca, bliže se uređuje propisom ministra nadležnog za unutrašnje poslove.

Prikupljanje ličnih podataka

Član 76.

Nadležni organ može da prikuplja lične podatke o strancima od državnih organa, privrednih društava i drugih pravnih lica, preduzetnika i građana Republike Srbije, kao i od samog stranca kad je to:

- 1) predviđeno zakonom ili međunarodnim ugovorom;
- 2) u interesu stranca, a on se tome ne protivi;
- 3) potrebno radi zaštite javnog poretka ili bezbednosti Republike Srbije.

Organi, organizacije i druga lica iz stava 1. ovog člana, dužni su da nadležnom organu, na njegov zahtev, pruže tražene podatke.

Prikupljanje, obrada i korišćenje ličnih podataka o strancima vrši se u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

X. POSEBNE ODREDBE O KRETANJU STRANCA U UNIFORMI

Uslovi za nošenje strane vojne, policijske ili carinske uniforme

Član 77.

Na teritoriji Republike Srbije stranci se mogu kretati u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj uniformi:

- 1) kao članovi diplomatske misije, odnosno konzularnog predstavništva strane države ili druge misije koja u Republici Srbiji ima diplomatski status, u svojstvu vojnih, policijskih, odnosno carinskih predstavnika, dok misija traje;
- 2) kao članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih, policijskih, odnosno carinskih delegacija za vreme službene posete Republici Srbiji;
- 3) za vreme školovanja u vojnim, policijskim, odnosno carinskim školama, ako je to pravilima škole dopušteno;
- 4) kao učesnici u vojnim vežbama ili vojnoj, policijskoj, odnosno carinskoj obuci;
- 5) kao članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih, policijskih, odnosno carinskih delegacija, sa diplomatskom ili službenom ispravom, za vreme tranzita preko teritorije Republike Srbije;
- 6) u drugim slučajevima kada je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

XI. EVIDENCIJE I CENTRALNA BAZA PODATAKA

Vrste evidencija i nadležnost za njihovo vođenje

Član 78.

Ministarstvo vodi evidencije:

- 1) stranaca kojima je odobreno stalno nastanjenje;
- 2) međunarodnih prestupnika kojima je zabranjen ulazak u Republiku Srbiju;
- 3) stranaca kojima je odobren privremeni boravak;
- 4) stranaca kojima je otkazan boravak;
- 5) zabrana ulazaka i izlazaka stranaca;
- 6) stranaca kojima je na snazi zaštitna mera udaljenja ili mera bezbednosti proterivanja;
- 7) izdatih putnih isprava i ličnih karata za strance;
- 8) prijavljenih, nestalih i pronađenih putnih i drugih isprava za strance, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) privremeno zadržanih putnih isprava;
- 10) prijava boravka stranaca;
- 11) prijava i odjava prebivališta stranaca i promena adrese stana;
- 12) prevoznika i organizatora turističkih putovanja kojima je na snazi zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti iz člana 81. stav 4. ovog zakona;
- 13) pravnih lica i preduzetnika kojima je na snazi zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti iz člana 82. stav 3. ovog zakona;

- 14) stranih putnih isprava upotrebljenih za ulazak i izlazak iz Republike Srbije;
- 15) stranaca koji su u tranzitu preko teritorije Republike Srbije;
- 16) viza izdatih na graničnom prelazu i odbijenih zahteva za izdavanje vize na graničnom prelazu;

Ministarstvo nadležno za spoljne poslove vodi evidencije:

- 1) izdatih posebnih ličnih karata;
- 2) izdatih viza;
- 3) odbijenih zahteva za izdavanje vize;
- 4) izdatih putnih listova za strance;
- 5) prijavljenih, nestalih i pronađenih putnih i drugih isprava za strance, u skladu sa ovim zakonom.

Način vođenja i sadržaj evidencija iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove uz saglasnost ministra nadležnog za spoljne poslove, a evidencija iz stava 2. ovog člana ministar nadležan za spoljne poslove uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove.

Centralna baza podataka

Član 79.

Podaci iz evidencija iz člana 78. ovog zakona, unose se u centralnu bazu podataka koju vodi Ministarstvo.

Centralnu bazu podataka iz stava 1. ovog člana mogu da koriste ovlašćeni policijski službenici u Ministarstvu i nadležnom organu i ovlašćeni državni službenici ministarstva nadležnog za spoljne poslove i diplomatskih i konzularnih predstavništava Republike Srbije, radi obavljanja poslova u skladu sa nadležnostima koje su utvrđene ovim zakonom.

Po odobrenju ministra nadležnog za unutrašnje poslove, podatke iz centralne baze podataka mogu da koriste i drugi državni organi, kad je to neophodno radi vršenja poslova iz njihove nadležnosti.

Način prikupljanja, unošenja i korišćenja podataka iz centralne baze podataka bliže se uređuje propisom ministra nadležnog za unutrašnje poslove uz saglasnost ministra nadležnog za spoljne poslove.

XII. NADZOR

Član 80.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrše ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i ministarstvo nadležno za spoljne poslove, svako u delu koji se odnosi na nadležnost tog ministarstva.

XIII. KAZNE NE ODREDBE

Član 81.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice, odnosno preduzetnik:

- 1) koji na teritoriju Republike Srbije doveze stranca ili odbije da ga odvede, suprotno odredbi člana 22. st. 1. i 2. ovog zakona;

- 2) usled čijeg propusta u organizaciji turističkog ili poslovnog putovanja je došlo do nezakonitog boravka stranca na teritoriji Republike Srbije (član 22. stav 4. ovog zakona);
- 3) koji suprotno odredbi člana 23. ovog zakona overenu kopiju garancije ne dostavi nadležnom organu po mestu očekivanog boravišta stranca.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. tačka 3) ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se fizičko lice, davalac garancije.

Uz kaznu za ponovljeni prekršaj iz stava 1. tačka 1) ovog člana, učiniocu će se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti međunarodnog prevoza putnika u vazdušnom, drumskom, vodnom ili železničkom saobraćaju, a za prekršaj iz stava 1. tačka 2) ovog člana, zaštitna mera zabrane organizovanja međunarodnih turističkih ili poslovnih putovanja.

Član 82.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 100.000 dinara kazniće se pravno lice, odnosno preduzetnik koji nadležnom organu ne prijavi boravak stranaca u roku od 24 časa od časa pružanja usluge smeštaja strancu (član 75. stav 1. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom od 5.000 do 25.000 dinara, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Uz kaznu za ponovljeni prekršaj iz stava 1. ovog člana, učiniocu će se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti pružanja usluga smeštaja strancima.

Član 83.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 25.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje nadležnom organu ne prijavi boravak stranaca u roku od 24 časa od časa dolaska stranca u posetu (član 75. stav 1. ovog zakona).

Član 84.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj stranac koji:

- 1) nezakonito uđe u Republiku Srbiju (član 10. ovog zakona);
- 2) ne napusti Republiku Srbiju u roku koji mu je određen (član 35. stav 2. i član 42. stav 2. ovog zakona);
- 3) napusti Prihvatište bez odobrenja ili se ne pridržava kućnog reda i pravila boravka u Prihvatištu (član 51. stav 1. ovog zakona);
- 4) napusti mesto boravka koje mu je odredio nadležni organ ili se redovno ne javlja nadležnom organu (član 54. stav 2. ovog zakona).

Uz kaznu za prekršaj iz stava 1. ovog člana strancu se može izreći i zaštitna mera udaljenja stranca sa teritorije Republike Srbije.

Član 85.

Novčanom kaznom u iznosu od 6.000 do 30.000 dinara kazniće se za prekršaj stranac koji:

- 1) se kreće ili boravi na određenom prostoru suprotno ograničenju ili zabrani iz člana 5. ovog zakona;

- 2) boravi u Republici Srbiji suprotno razlozima zbog kojih mu je izdata viza ili odobren boravak (član 18. stav 1. i član 26. stav 2. ovog zakona);
- 3) nezakonito boravi u Republici Srbiji (član 42. stav 1. ovog zakona);
- 4) odbije da pokaže policijskom službeniku nadležnog organa ispravu o identitetu (član 65. stav 1. ovog zakona);
- 5) svoju ispravu o identitetu da drugom licu na poslugu, odnosno ako se služi nevažećom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom (član 65. stav 2. ovog zakona).

Uz kaznu za prekršaj iz stava 1. ovog člana strancu se može izreći i zaštitna mera udaljenja stranca sa teritorije Republike Srbije.

Član 86.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 15.000 dinara kazniće se za prekršaj stranac koji:

- 1) u propisanom roku ne podnese zahtev za produženje privremenog boravka (član 27. stav 4. ovog zakona);
- 2) u propisanom roku ne podnese zahtev nadležnom organu za izdavanje lične karte za stranca (član 68. stav 1. ovog zakona);
- 3) u propisanom roku ne podnese zahtev nadležnom organu za zamenu lične karte za stranca (član 71. stav 2. ovog zakona);
- 4) ne vrati ličnu kartu nadležnom organu, u slučajevima utvrđenim članom 72. ovog zakona;
- 5) ne prijavi nadležnom organu nestanak ili gubitak isprava iz člana 73. stav 1. ovog zakona;
- 6) nadležnom organu ne prijavi boravak i promenu adrese stana u roku od 24 časa od dolaska u mesto boravišta, odnosno od dana promene adrese stana u boravištu suprotno odredbi člana 75. stav 2. ovog zakona;
- 7) za vreme boravka u Republici Srbiji nosi stranu vojnu, policijsku ili carinsku uniformu suprotno odredbama člana 77. ovog zakona.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovlašćenja za donošenje propisa

Član 87.

Vlada će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti uredbu o bližim uslovima za odbijanje ulaska stranca u Republiku Srbiju iz člana 11. ovog zakona.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propise o:

- 1) bližim uslovima i načinu izdavanja vize na graničnom prelazu iz člana 14. stav 6. ovog zakona;
- 2) bližim uslovima, obrazcu zahteva i načinu produžavanja roka važenja vize u slučajevima iz člana 20. stav 3. ovog zakona;
- 3) ispunjenosti uslova za odobravanje privremenog boravka stranca iz člana 28. stav 1. tačka 2) ovog zakona;

- 4) izgledu, sadržini i načinu unošenja odobrenja privremenog boravka u stranu putnu ispravu iz člana 29. stav 6. ovog zakona;
- 5) ispunjenosti uslova iz člana 28. stav 1. tačka 3) ovog zakona u vezi sa članom 31. stav 1. ovog zakona;
- 6) ispunjenosti uslova iz člana 32. st. 1. i 3. ovog zakona;
- 7) načinu upisivanja otkaza boravka i zabrane ulaska u stranu putnu ispravu iz člana 35. ovog zakona;
- 8) izgledu, sadržini i načinu unošenja odobrenja za stalno nastanjenje u stranu putnu ispravu i ličnu kartu za stranca iz člana 38. stav 4. ovog zakona;
- 9) obrascu izjave o odricanju od prava na stalno nastanjenje iz člana 41. stav 2. ovog zakona;
- 10) kućnom redu i pravilima boravka u Prihvatilištu iz člana 51. stav 2. ovog zakona;
- 11) načinu unošenja obaveznog boravka u putnu ispravu i izgledu obrasca privremene lične karte iz člana 54. stav 7. ovog zakona;
- 12) izgledu obrazaca i sadržini putnog lista za stranca iz člana 62. stav 2. ovog zakona;
- 13) izgledu obrasca, sadržini i načinu izdavanja lične karte za stranca iz člana 66. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 14) načinu prijavljivanja boravišta, prebivališta i promene adrese stana i odjave prebivališta stranca iz člana 75. ovog zakona;
- 15) načinu vođenja i sadržaju evidencija iz člana 78. stav 1. ovog zakona;
- 16) načinu prikupljanja, unošenja i korišćenja podataka iz centralne baze podataka iz člana 79. ovog zakona.

Ministar nadležan za spoljne poslove će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti propise o:

- 1) izgledu i sadržini zahteva za izdavanje vize, pribavljanju saglasnosti Ministarstva i načinu izdavanja vize u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Republike Srbije iz člana 14. stav 5. ovog zakona;
- 2) izgledu obrazaca, sadržini i načinu unošenja u stranu putnu ispravu viza iz člana 15. stav 2. ovog zakona;
- 3) izgledu obrasca, sadržini i načinu izdavanja posebne lične karte iz člana 66. stav 3. ovog zakona;
- 4) načinu vođenja i sadržaju evidencija iz člana 78. stav 2. ovog zakona.

Rešavanje po započetim postupcima i važenje isprava

Član 88.

Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca („Službeni list SFRJ”, br. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 i 53/91, „Službeni list SRJ”, br. 24/94, 28/96 i 68/02, „Službeni list SCG”, broj 12/05 i „Službeni glasnik RS”, br. 101/05 i 109/07), osim ako je za stranca povoljnije da se postupak okonča po odredbama ovog zakona.

Isprave izdate do stupanja na snagu ovog zakona važe godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zadržavanje statusa stranaca utvrđenog po odredbama ranije važećeg zakona

Član 89.

Stranci kojima je izdato odobrenje za stalno nastanjenje i privremeni boravak do stupanja na snagu ovog zakona, zadržavaju taj status ako ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Prestanak važenja Zakona o kretanju i boravku stranaca

Član 90.

Danom početka primene ovog zakona, prestaje da važi Zakon o kretanju i boravku stranaca („Službeni list SFRJ”, br. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 i 53/91, „Službeni list SRJ”, br. 24/94, 28/96 i 68/02, „Službeni list SCG”, broj 12/05 i „Službeni glasnik RS”, br. 101/05 i 109/07), izuzev odredaba čl. 67-75. koje prestaju da važe danom početka primene zakona kojim se uređuje udruživanje građana.

Važenje propisa do donošenja novih na osnovu ovog zakona

Član 91.

Propisi doneti na osnovu Zakona o kretanju i boravku stranaca („Službeni list SFRJ”, br. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 i 53/91, „Službeni list SRJ”, br. 24/94, 28/96 i 68/02, „Službeni list SCG”, broj 12/05 i „Službeni glasnik RS”, br. 101/05 i 109/07), ostaju na snazi do dana stupanja na snagu propisa koje će Vlada, ministar nadležan za unutrašnje poslove i ministar nadležan za spoljne poslove doneti na osnovu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 92.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se od 1. aprila 2009. godine.